

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Стилиян Стоянов**,

член на научно жури за защита на дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от **Стоян Митов** в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология - Руска литература и литература на народите на СССР

Тема: *Рецепция на „Петербургски повести“ на Н. В. Гогол в България през ХХ век – началото на ХХI век*

Стоян Митов е редовен докторант към Катедрата по славистика на Югозападния университет от 2015 г. Взел е участие в работата на научна конференция, организирана по случай 75-годишнината на проф. Петко Троев, организирана от СУ „Св. Климент Охридски“, има три публикации по темата на дисертацията, последната от която в престижното списание „Болгарская русистика“ (бр. 1 от 2019 г.) В публикациите е отразена съществена част от дисертационното изследване. По време на своята докторантура Стоян Митов участва активно в мероприятия, организирани от Филологическия факултет и в частност – от Катедрата по славистика: студентски и докторантски четения, научни конференции и семинари, дискусии.

Докторант Стоян Митов представя за обсъждане текст, който има всички формални белези на дисертация: дисертабилна тема, добра структура (увод, четири глави, заключение) и напълно задоволителен списък с използвана литература, съдържащ 111 библиографски единици на български и на руски език. Много смислено и ценно е приложението към дисертацията, в което Стоян Митов е събрал и систематизирал всичките

български преводи на петербургските повести на Гогол Общият обем на дисертацията е 158 страници.

След прочитането на текста се затвърждава впечатлението, че не само структурата, но и изследователските подходи, анализите, изводите, разсъжденията се вписват в очакванията, които жанрът „дисертация“ изисква и предполага. В увода Стоян Митов предпоставя научната методология при разработването на темата за рецепцията на петербургските повести на Гогол, а именно класическия литературно-исторически метод. Мисля, че, без да е изрично уточнено, дисертацията удачно използва и методите на сравнителното литературознание.

В увода Стоян Митов задава задачите и границите на своето изследване, цитирам:

- издирване и систематизация на преводите на петербургските повести в България през ХХ – началото на ХХІ век;
- проследяване на хронологичните особености на публикацията на текстовете;
- изследване на особеностите на литературно-критическото осмисляне на петербургските повести у нас през посочения период, конкретизирано като критици и изследователи, основни трудове и концепции.

Така предпоставените в увода задачи и граници не съответстват напълно на анализите и коментарите в четирите глави на дисертацията. Най-очевидно е времевото несъответствие – издирени и систематизирани са преводи още от ХІХ век (преводът на „Записки на един луд“ от 1884 г.). По-съществено (а и по-радващо) е другото несъответствие. Стоян Митов е усетил, вероятно след разговори с научния си ръководител, че няма как да се опише рецепцията на петербургските повести на Гогол в България, ако не се скицира рецепцията им в Русия. И още: че за имат пълнеж и тежест

коментарите за рецепцията, безусловно необходимо е да се очертаят жанровата специфика на повестите, тяхната роля в творчеството на Гогол и изобщо в развитието на руската литература през XIX в., персонажната им система, топосът „Петербург“ и т.н.

Стоян Митов е избрал не само класическия литературно-исторически подход, но и класическа структура на своя труд. Първата глава, наречена „Особености на „Петербургски повести“ на Гогол“, разказва за спецификата на повестите, тяхната рецепция в руското литературознание от времето на тяхното създаване и до наши дни, коментира уникалното им място в руската литература по отношение на жанр, персонажна система, време-пространство и т.н. Стоян Митов създава стабилна основа за своите по-нататъшни анализи и, от друга страна, една доста пълна каталогизация концепции, отнасящи се до поетиката и рецепцията на Гогол, която за колегите тесни специалисти със сигурност е добре позната, но за останалата част от филологическото братство е много полезна.

Втора, трета и четвърта глава, в които се разглеждат съответно повестите „Шинел“ и „Нос“, „Записки на един луд“, „Портрет“ и „Невски проспект“ и „Каляска“ и „Рим“, имат идентична структура: разказ за литературния и социокултурен контекст, в който се появява съответната повест, коментар на нейни същностни особености, преглед на основни трудове, коментиращи нейната рецепция в Русия, много добросъвестно проследена история на нейните преводи в България, коментар на, струва ми се, всички сериозни изследвания на български изследователи за съответната повест. Тук следва да спомена и един от недостатъците на предложения дисертационен труд: доста често текстовете на българските изследователи на Гогол са коментирани и преразказвани ненужно обширно и се е позагубила позицията на докторанта. От друга страна обаче той и не си е поставил задачата да предлага своя визия за петербургските повести

на Гогол, а да систематизира тяхната рецепция в България. И трябва да се отбележи, че задачата е изпълнена добре.

Авторефератът коректно представя структурата, методологията и постигнатите в дисертацията резултати. Стоян Митов не е посочил изрично приносните моменти на своя труд, но мисля пропускът е чисто формален.

Заклучение: Като цяло смятам, че Стоян Митов е представил завършен, добре структуриран и добре мотивиран текст, който дава основание за му бъде присъдена ОНС „доктор“.

24. март 2016 г.

Благоевград

Член на журито:

(проф. д-р Стилиян Стоянов)